

Produktion af solbærbuske i containere

Odd Bøvre

Stikkes der træagtige stiklinger i marts i væksthush, kan der blive op til 90 pct. salgbare planter samme efterår.

Der bør stikkes 2 stiklinger med 2-3 knopper i 10B potter, som senere pottes op i 2,0 liter containere.

Der bør ikke knibes senere end medio juni. Solbærplanter er kraftigt voksende og må ikke på noget tidspunkt udsættes for vandmangel. Kraftig vækst og bedst udnyttelse af gødningsvand opnås gennem drypvanding eller dysevanding på sandbed.

Indledning

Den stigende interesse for frugt- og bær dyrkning i privathaver har skabt en stigende efterspørgsel efter containerplanter til dette formål.

Almindeligvis bliver frugtbuske produceret som markkultur og solgt som barrodsplanter. I de senere år er det blevet ret almindeligt at potte frugtbuske op i containere før salg i plantebutikker. Bliver planterne solgt ret hurtigt efter oppotning bliver containeren at betragte som emballage, og planterne kan ikke betegnes som containerplanter.

Containerplanter skal ved salg have friske, nye rødder, som har gennemgroet substratet. Containerplanterne fortsætter væksten uden vækststandsning efter udplantning. For frugtbuske betyder dette, at det ikke er nødvendigt at beskære

planterne ved plantning, som igen betyder, at der kan høstes bær allerede første sommer efter plantning.

Formål

Solbærbuske er meget lette at formere, men som markkultur tager det 2, i reglen 3 år, at producere færdige salgsplanter. Forsøgets formål var at undersøge, om der i containere kunne produceres salgsplanter på én vækstsæson.

Forsøgets gennemførelse

I forsøgsplanen indgik forskellige stikketidspunkter, antal stiklinger pr. enhed, containerstørrelse, vandingsmetoder og containerbedtyper.

Solbærbuske formeres let ved såvel træagtige som urteagtige stiklinger. I forsøgene blev der

kun anvendt træagtige stiklinger. Selv ved relativ lav temperatur bryder knopperne hurtigt, og stiklingerne får blade før eller samtidig med roddannelsen.

Formeringen blev foretaget under tåge i væksthushus, med minimumtemperatur på 15°C. Undervarmen på bordene var 18°C. Stiklingemateriale blev klippet af planter på friland og stukket samme dag. Der blev anvendt stiklinger med 2-3 knopper, højst 10 cm lange, stukket i 10B potter. Stiklingerne blev stukket således, at nederste knop stod lige over substratoverfladen. Den 15. marts blev der stukket et hold 'Risager' i kold bæk.

Efter roddannelse blev tågen afbrudt, men planterne blev stående på bordet indtil oppotning 5-6 uger efter stikning. Ved oppotning blev planterne knebet og forblev i hus indtil udsætning på containerpladsen først i juni. På containerbedet blev planterne placeret med 18 planter pr. m². Planterne blev knebet over 2 blade. Ved stikning 22. februar blev der knebet 3 gange, 13. marts 2 gange og 13. april 1 gang.

Planterne fik tilført gødningsvand, 0,5 promille Hornumblending, fra stikning indtil 3 uger efter udsætning på containerbed, derefter 1,0 promille. Der blev vandet med 2,2 mm ved 2,0 mm for-dampning.

Til undersøgelse af forskellige vandingsmetoder og containerbedtyper blev der brugt 1 år gamle planter, nedklippet til 10 cm.

Minimumskrav til solbær A-kvalitet, mindst 3 grene. Mindstemål 60 cm grenlængde. Kun A-kvalitet er salgsvare.

Resultater

Stikketidspunkt og antal stiklinger pr. enhed

I tabel 1 er opført resultater af forskellige stikketidspunkter og antal stiklinger pr. enhed. Stiklingerne i bæk dannede rod med 93 pct., men væksten kom for sent i gang til at give et tilfredsstillende antal salgare planter efter én vækstsæson.

Sidste knibning er foretaget d. 6. juli. Ved knibning på dette relativt sene tidspunkt synes knopperne at have vanskeligheder med at bryde. Også fordi solbærbuske standser længdevæksten relativt tidligt om efteråret, må knibning foretages før midt i juni, for at flest mulige grene kan opnå mindstemålet.

Containerstørrelse

Ved opgørelsen af forsøget med forskellige containerstørrelser blev planternes mindstemål sat til 45 cm (mindstemål for eksport til Sverige). Selv ved dette nedsatte mindstemål bliver planterne for små ved sen knibning.

Tabel 1. Resultat af forskellige stikketidspunkter og antal stiklinger pr. enhed

Sort	Antal stiklinger pr. enhed	Stikke-dato	Pct. stiklinger med rod	Gns. længste gren i cm	Pct. af oppottede	
					A. kv.	B. kv.
'Ben Lomond'	1	22/2	93	98	92	8
'Risager'	2	13/3	100	82	87	13
'Risager'	3	13/3	98	74	62	12
'Risager'	2	13/4	100	85	75	19
'Risager'	3	13/4	96	77	69	19

Tabel 2. Resultat af forskellige containerstørrelser til solbærbuske. »Salgbare« = mindst 3 grene af 45 cm længde

	Containerstørrelser. Pct. »salgbare«			
	2,0 l	1,5 l	1,0 l	0,4 l
1978 'Risager', knebet 1 gang	96	96	88	79
1978 'Risager', knebet 2 gange	72	63	46	13
1979 'Risager', knebet 1 gang	82	83	78	56

Tabel 3. Resultater af forskellige vandingsmetoder og bedtyper til solbærbuske. Forholdstal for tilvækst. Dysevanding/sand = 100 = 338 g pr. plante

	Undervanding		Drypvanding		Dysevanding	
	sand	tæppe	sand	plastfolie	sand	tæppe
'Risager' 1978-80	78	55	105	108	100	82

Ved mindstemål 45 cm er der ingen sikker forskel mellem 2,0 l og 1,5 l containere. For større planter bør 2,0 l containere vælges, fordi det giver et bedre forhold mellem plantestørrelse og containerstørrelse.

Vandingsmetoder og bedtyper

Solbærbuske, som får en væksthæmning i den sidste halvdel af vækstperioden, for eksempel på grund af vandmangel, vil standse tilvæksten for resten af vækstsæsonen.

Til forsøgene med vandingsmetoder og bedtyper er anvendt 2,0 l containere.

Forsøgsleddene blev gødningsvandet efter fordampningsautomat, og der blev givet samme mængde pr. m² til alle led.

Til kraftigt voksende kulturer som solbærbuske viste drypvanding sig at være en meget effektiv vandingsmetode. At der blev opnået gode resultater på sandbed har sin årsag i, at rødderne er groet gennem containernes drænhuller, ud i sandlaget og har haft mulighed for at optage vand og gødning herfra. Røddernes udvikling i underlaget var dog lille og havde ringe eller ingen indflydelse på rodkvaliteten, når planterne blev fjernet fra bedet.

Eftertryk af tekstens fulde ordlyd tilladt med kildeangivelse. Ved uddrag skal skriftlig tilladelse indhentes.
Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlfsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til
bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57.
Abonnementsprisen er for 1981 80,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.